

Ragnar Exploration AB
c/o Lindholm, Björngatan 10
972 31 Luleå

Undersökningstillstånd för området Klockartorpet nr 1 i Västerviks kommun i Kalmar län

Beslut

Bergmästaren beviljar Ragnar Exploration AB, 559409-7940, (hädanefter sökanden) undersökningstillstånd med tillståndsid 2025:30 enligt minerallagen (1991:45) för området Klockartorpet nr 1.

Undersökningstillståndet innebär ensamrätt för sökanden till undersökning av det beviljade området. Med undersökning avses arbete i syfte att påvisa en fyndighet avseende sådana koncessionsmineral som anges i 1 kap. 1 § 1 och 2 minerallagen.

Undersökningstillståndet gäller i tre år från den 12 mars 2025 till den 12 mars 2028.

Undersökningsområdet

Undersökningsområdet, se bifogad karta (bilaga 1), omfattar en yta om 1 493,28 ha och begränsas av räta linjer mellan hörnpunkter med koordinater i SWEREF 99TM enligt följande.

Huvudyta 1

Hörnpunkt	N-koordinat	E-koordinat
1	6 409 850	585 350
2	6 410 260	590 440
3	6 405 810	587 860
4	6 407 890	584 520

Villkor

Sökanden ska ställa säkerhet för ersättning avseende skada eller intrång som kan bli följden av undersökningsarbete. Säkerheten ska ställas till Bergsstaten innan undersökningsarbeten påbörjas.

Bakgrund

Ansökan om undersökningstillstånd kom in till Bergsstaten 14 januari 2025 och avser koncessionsmineralen skandium, yttrium och lantan och lantanider. Sökanden har till sin ansökan fogat en karta över det sökta området och uppgifter om vilka fastighets- och övriga kända sakägare som berörs av ansökan. Enligt sökanden kan arbeten inom det sökta området leda till fynd av koncessionsmineral därför att områdets geologi visar på likheter med området Olserum, den näst största kända sällsynta jordartsfyndigheten i Sverige. Sökandens provtagningar inom närliggande undersökningstillstånd talar också för att fynd av koncessionsmineral kan göras inom det ansökta området. De undersökningsarbeten som sökanden planerar att utföra är geologisk kartering med provtagning, geofysiska mätningar, bottenmoränprovtagning och kärnborrning.

Ansökan om undersökningstillstånd har remitterats till länsstyrelsen och kommunen. Underrättelse om ansökan har sänts till berörda fastighets- och övriga kända sakägare. Yttranden från Länsstyrelsen Kalmar län och Västerviks kommun samt skrivelser från fastighets- och övriga kända sakägare har kommit in till Bergsstaten.

Länsstyrelsen har i huvudsak framfört följande.

Inom området finns flera riksintressen, bland annat för kulturmiljövård, rörligt friluftsliv och obruten kust. Vidare berör området flera objekt med naturvärden, störningskänslig fauna, jordbruksmark, nyckelbiotoper, potentiellt förorenade områden och sumpskogar. Länsstyrelsen konstaterar att det finns en mängd värden och faktorer som sökanden har att ta hänsyn till. För att få göra ett ingrepp i naturen i området kan det komma att krävas bland annat dispens från strandskyddet eller en anmälan enligt 12 kap 6 § miljöbalken.

Kommunen har i huvudsak framfört följande.

Kommunen motsätter sig att undersökningstillstånd medges för området med hänsyn till dess utformning. Området berör Västerviks kommuns huvudvattentäkt och därför berörs också vattentäktens delavrinningsområde. Kommunen anser att området bör revideras på sådant sätt att vattentäkten inte omfattas av området. Vidare informerar Västerviks kommun om att det finns flera riksintressen inom området och att det löper en vandringsled genom det aktuella området. Det finns höga natur- och kulturvärden som sökanden har att beakta, exempelvis Natura 2000-område och nyckelbiotoper.

Inom området finns risk för radon. Skulle utformningen ändras till att inte omfatta Västerviks kommuns huvudvattentäkt samt delavrinningsområde ser miljö- och byggnadsnämnden inga hinder för ett undersökningstillstånd.

Från fastighets- och övriga kända sakägare har i huvudsak följande synpunkter framförts.

Fastighetsägare till Blekhem 1:1, Törnsfalls-Hult 1:1 och Jansbo 2:1 framför att området inte är lämpligt för gruvdrift då det utgör kulturhistoriskt riksintresse. Fastighetsägare till Gagersrum 1:30 motsätter sig beviljande av undersökningstillstånd och har frågor om följderna av eventuell gruvdrift och undersökningar i området. Fastighetsägare till Vångsunda 1:33 motsätter sig att undersökningstillstånd beviljas inom området med hänsyn till vattenskyddsområden, vattentäkter och natur- och kulturmiljön.

E.ON Energidistribution AB upplyser om att de har ett lokalt elnät som består av mellan- och lågspänningsledningar i både mark och i luft inom det ansökta området. E.ON framför att de önskar att ta del av en arbetsplan i mycket god tid innan arbete sker i närheten av anläggningarna.

Trafikverket informerar om att området berör vägarna 782, 798, 797, 852, 586, E22 och Tjustbanan. Det finns olika säkerhetszoner som sökanden måste iaktta, om arbeten blir aktuella inom dessa ska Trafikverket kontaktas. Transporter på det enskilda vägnätet ska ske i samråd med berörd väghållare.

Motivering

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 2 kap. 2 § minerallagen ska ett undersökningstillstånd meddelas om det finns anledning att anta att undersökning i området kan leda till fynd av koncessionsmineral. Undersökningstillstånd får dock inte beviljas den som uppenbarligen saknar möjlighet eller avsikt att få till stånd en ändamålsenlig undersökning eller den som tidigare har visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbeten.

Av 1 kap. 5 § första stycket minerallagen framgår att ett undersökningstillstånd som grundas på ansökan avseende något eller några av de koncessionsmineral som anges i 1 § 1 och 2 gäller, om inte sökanden begär annat, samtliga mineral som anges där.

Förarbeten

En förutsättning för att sökanden ska få undersökningstillstånd är att det ska finnas anledning att anta att undersökning i området kan leda till fynd av koncessionsmineral. Enligt förarbetena till minerallagen är det sökanden som ska förete någon form av utredning som visar att denna förutsättning är uppfylld. Han ska alltså kunna förete

något indicium på att åtminstone något koncessionsmineral förekommer inom det aktuella området. Kravet får inte sättas så högt att seriöst prospekteringsarbete försvåras (prop. 1988/89:92 s. 90).

Kriteriet att sökanden uppenbarligen saknar möjlighet att få till stånd en ändamålsenlig undersökning visar att prövningen inte är avsedd att vara särskilt ingående utan att det främst är fallen av missbruk man vill komma åt (prop. 1988/89:92 s. 91 och prop. 2004/05:40 s. 37).

Tillstånd ska vägras om sökanden tidigare har visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbete. I detta fall krävs det inte att förhållandet ska vara uppenbart utan det räcker med att sökanden inte bedöms uppfylla kravet. Exempel på situationer där tillstånd kan vägras är att sökanden tidigare har visat bristande hänsyn till markägares eller andra sakägares intressen eller utfört undersökningsarbeten på ett sätt som varit skadligt för natur- eller kulturmiljön. Vid prövningen bör sådana omständigheter vägas in som hur allvarliga missförhållandena varit, om det varit fråga om enstaka eller upprepade överträdelser och i vilken utsträckning det berott på sökanden själv samt hur lång tid som gått från det tidigare undersökningsarbetet (prop. 2004/05:40 s. 80).

Bergmästarens bedömning

Sökanden har bland annat anfört att områdets geologi visar likheter med området Olserum, Sveriges näst största kända fyndighet av sällsynta jordartsmetaller.

Mot bakgrund av vad sökanden har anfört anser bergmästaren att undersökningar i det aktuella området kan komma att leda till fynd av koncessionsmineral av det slag som ansökan avser. Bergmästaren vill erinra om att det är omständigheter hänförliga till den sökande själv som ska beaktas vid bedömningen av kriteriet om sökanden uppenbarligen saknar möjlighet och avsikt att få till stånd en ändamålsenlig undersökning. Vad som har framkommit i ärendet föranleder inte bergmästaren att ifrågasätta sökandens möjlighet eller avsikt att få till stånd ändamålsenliga undersökningar inom det sökta området. Bergmästaren konstaterar vidare att det inte har framkommit något som innebär att sökanden tidigare visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbete.

Den aktuella ansökan avser koncessionsmineralen skandium, yttrium och lantan och lantanider. Eftersom ansökan avser koncessionsmineral som anges i 1 kap. 1 § 1 och 2 minerallagen, och sökanden inte har begärt annat, beviljar bergmästaren undersökningstillstånd för samtliga koncessionsmineral som anges i bestämmelsen.

Undersökningsavgiften för tillståndet har enligt 14 kap. 2 § minerallagen och 10 § mineralförordningen, med beaktande av undersökningsområdets storlek och de mineral som omfattas, bestämts till 29 880 kr. Bergmästaren konstaterar att sökanden har betalat den fastställda undersökningsavgiften.

Enligt bergmästarens bedömning är förutsättningarna för att bevilja det sökta undersökningstillståndet uppfyllda.

Delgivning av beslutet

Bergmästaren har beslutat att Västervik Gagersrum S:2 och Västervik Gagersrum S:3 ska delges detta beslut genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar.

Övriga berörda fastighets- och övriga kända sakägare delges detta beslut genom vanlig delgivning med delgivningskvitto.

Hur man överklagar

Den som delges detta beslut genom kungörelsedelgivning kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten i Luleå senast den 16 april 2025 vilket även anges i överklagandehänvisningen (bilaga 2).

Den som delges detta beslut genom vanlig delgivning med delgivningskvitto kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten i Luleå inom den tidsfrist som anges i överklagandehänvisningen (bilaga 3).

Bergmästaren erinrar om följande

Undersökningsarbete inom det beviljade området får endast utföras i enlighet med en gällande arbetsplan som ska upprättas av sökanden. Arbetsplanen ska delges ägare till de fastigheter där arbetet ska bedrivas och innehavare av särskild rätt som berörs av arbetet. Bestämmelser om arbetsplan för undersökningsarbete och när en arbetsplan blir gällande finns i 3 kap. 5 – 5 e §§ minerallagen.

I den arbetsplan som sökanden ska upprätta samt delge berörda fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska sökanden bland annat lämna uppgift om hur eventuella skador och intrång kommer att regleras. Arbetsplanen ska också innehålla uppgift om vilken form av säkerhet som sökanden har och storleken på säkerheten. Fastighetsägare eller innehavare till särskild rätt som inte godkänner säkerheten kan begära att säkerheten provas av länsstyrelsen enligt 17 kap. 2 § minerallagen.

Enligt 3 kap. 3 § minerallagen ska undersökningsarbete utföras så att minsta skada och intrång vållas på någon annans egendom och på natur- och kulturmiljön.

Undersökningsarbete får inte äga rum inom nationalpark eller i strid med föreskrifter som gäller för natur- eller kulturresevat. Det åvilar sökanden att hos länsstyrelsen eller hos bergmästaren ansöka om medgivande till undersökningsarbete inom sådana skyddade områden som anges 3 kap. 6 och 7 §§ minerallagen, om medgivande inte beviljas råder hinder mot undersökningsarbete. Det åvilar också sökanden att ansöka om eventuella ytterligare tillstånd enligt annan lagstiftning än minerallagen, t.ex. miljöbalken, som kan komma att krävas för att få bedriva undersökningsarbete inom undersökningstillståndet.

Bergmästarens erinran är inte en fullständig redogörelse för bestämmelser i minerallagen eller annan lagstiftning som kan ha betydelse för sökandens rätt att bedriva arbete inom undersökningstillståndet eller de skyldigheter som åvilar sökanden.

Övrigt

Yttrandena kommer att sändas till den sökande i sin helhet.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av bergmästare Helena Kjellson efter föredragning av Fanny Nordetun.

Helena Kjellson

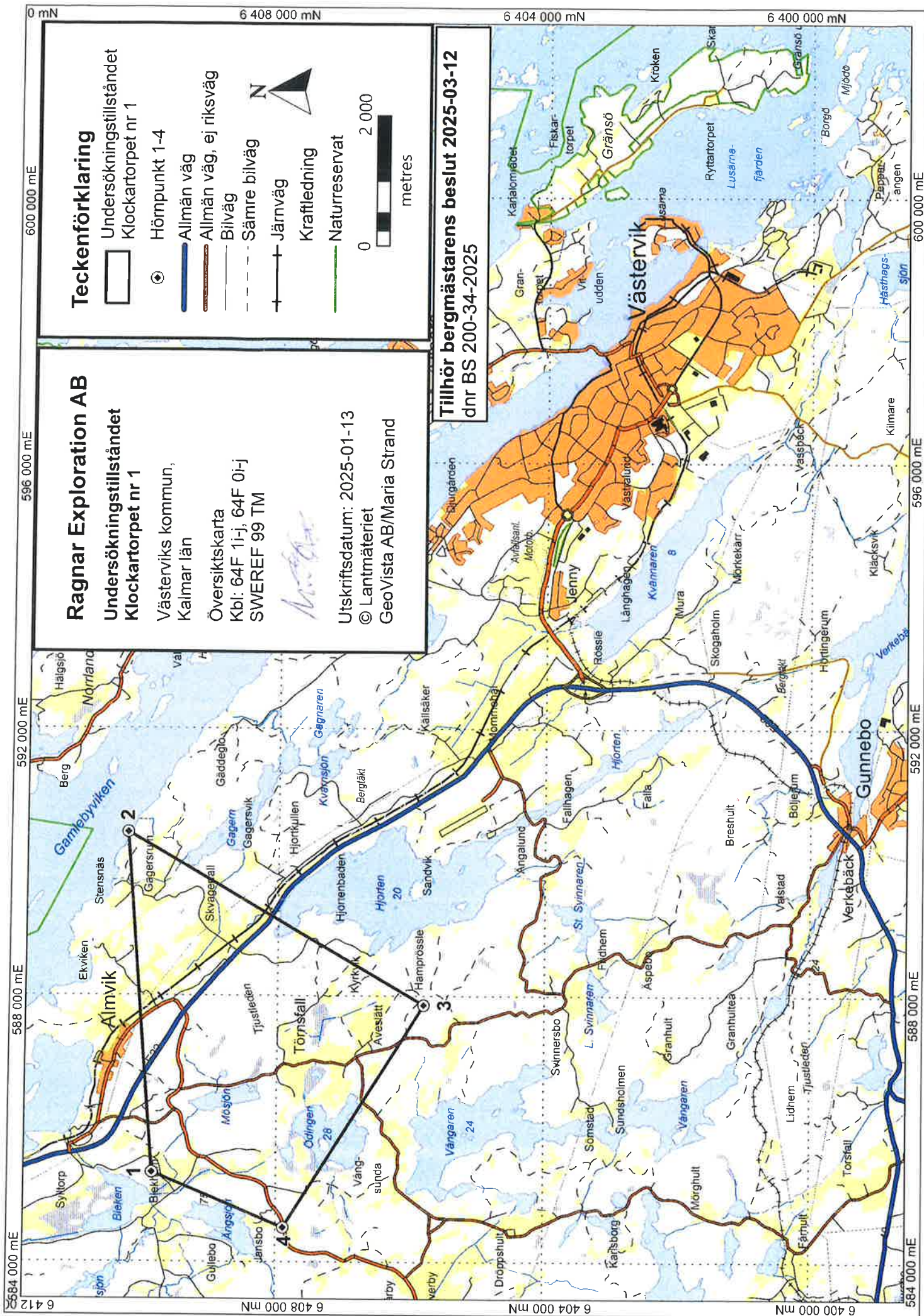
Fanny Nordetun

Bilagor

Bilaga 1, Karta undersökningsområdet

Bilaga 2, Överklagandehänvisning

Bilaga 3, Överklagandehänvisning

BERGSSTATEN

Överklagandehänvisning vid kungörelsedelgivning

Om ni tagit del av beslutet genom att läsa om beslutet i en tidning, s.k. kungörelsedelgivning gäller följande för att överklaga bergmästarens beslut.

Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Förvaltningsrätten i Luleå **men skickas till Bergsstaten, Box 43, SE-971 02 Luleå** eller mineinspect@bergsstaten.se

I överklagandet ska ni ange:

- Vilket beslut som ni överklagar, ange beslutets diarienummer.
- Varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha.
- Ni ska ange ert namn, telefonnummer, postadress och e-postadress.
- Om ni anlitar ombud ska ombudets namn, telefonnummer, postadress och e-postadress anges.

Ert överklagande ska ha kommit in till Bergsstaten **senast den 16 april 2025**.

Om ni behöver upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till Bergsstaten, via epost mineinspect@bergsstaten.se eller telefon 0920-23 79 00.

BERGSSTATEN

Överklagandehänvisning vid delgivning med delgivningskvitto

Om ni tagit del av beslutet genom att få det skickat till er tillsammans med ett delgivningskvitto ska ni göra enligt följande för att överklaga bergmästarens beslut. Börja med att skriva under delgivningskvittot och skicka det till Bergsstaten. Detta är endast en bekräftelse på att ni tagit del av beslutet. Det innebär inte att ni har godtagit beslutet.

Ni har därefter **tre veckor** på er, **från det datumet ni skrivit under delgivningskvittot**, att skriva ert överklagande och skicka in det till Bergsstaten.

Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Förvaltningsrätten i Luleå **men skickas till Bergsstaten, Box 43, SE-971 02 Luleå** eller mineinspect@bergsstaten.se

I överklagandet ska ni ange:

- Vilket beslut som ni överklagar, ange beslutets diarienummer.
- Varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha.
- Ni ska ange ert namn, telefonnummer, postadress och e-postadress.
- Om ni anlitar ombud ska ombudets namn, telefonnummer, postadress och e-postadress anges.

Ert överklagande ska ha kommit in till Bergsstaten **inom tre veckor från den dag då ni fick del av beslutet**.

Om ni som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Om ni behöver upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till Bergsstaten, via epost mineinspect@bergsstaten.se eller telefon 0920-23 79 00.